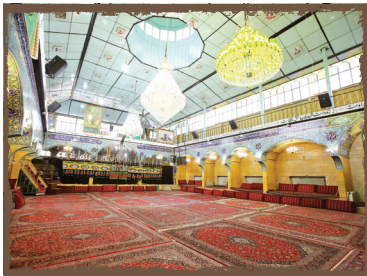


محلله‌ای با ۵ حسینیه بزرگ و تاریخی



طاق نماها و سقف‌های چوبی و نمای آجری حسینیه مانند آنچه در گذشته بوده، حفظ شده است. همچنین احتمال می‌رود که تکیه «دار قاضی» به یاد و در خانه قاضی نامدار محلله کن بنا شده باشد. در گذشته سقف تکیه دار قاضی نیز با چادر پوشانده می‌شد. پرده‌ای مربوط به قیام مختار با نام عدالتخانه مختار «معجزات مسیبان حادثه عاشورا» هنوز در این تکیه باقی مانده است که بیش از ۱۰۰ سال قدمت دارد.



قرار دارد تخمین زد. سال ۱۴۰۰ قدمت این درخت را بین ۲۷۰ تا ۳۱۰ سال برآورد کردند و به‌عنوان میراث طبیعی به ثبت رساندند.

بنای قدیمی این حسینیه برخلاف دیگر حسینیه‌های قدیمی که از خشت و گل ساخته شده‌اند، آجری است. در حسینیه سر آسیاب هر چه را که می‌بینید نشانی از تاریخ و قدمت حسینیه دارد. از نمای آجری ساختمان تا طاق نماهای قدیمی در طبقات همه معماری قدیمی خود را حفظ کرده‌اند و آنطور که اهالی می‌گویند هیچ‌گونه نوسازی در آنجا اتفاق نیفتاده و حوض وسط حسینیه به همان شکل قدیمی در جای خود باقی است.

شباهتی که میان معماری حسینیه سر آسیاب با تکیه دولت وجود دارد دلیل دیگری بر قدمت ۳۰۰ ساله حسینیه سر آسیاب است. بنای حسینیه سر آسیاب خشت و آجراست و هر چند در بازسازی‌ها سعی کرده‌اند شکل و شمایل جدیدی به آن بدهند اما

■ موضوع: تکیه‌ها

ویژگی: بنای آجری و آیین‌هایی که به ثبت ملی رسیده است

حسینیه‌ها که تا ۳۰، ۴۰ سال پیش با نام تکیه خوانده می‌شدند در هر محلله‌ای هویت به‌شمار می‌آیند. ۵ حسینیه و تکیه بزرگ دیدنی در محلله کن نشان از علاقه و ارادت اهالی این محلله به برگزاری آیین‌های مذهبی دارد. حسینیه دار قاضی، حسینیه اسماعیلیون، حسینیه میانده و حسینیه محلله بالون در کنار حسینیه سر آسیاب از حسینیه‌های قدیمی محلله کن هستند که علاوه بر میزبانی عزاداران حسینی در ایام محرم و صفر، از کانون‌های مهم فعالیت‌های اجتماعی در این محلله به‌شمار می‌آیند. حسینیه سر آسیاب قدیمی‌ترین حسینیه محلله کن است که قدمتش به ۳۰۰ سال می‌رسد. این را می‌شود از درخت کهنسالی که سال‌هاست همجوار حسینیه

روایت یکی از نخستین اماکن دولتی در محلله اسماعیلیون



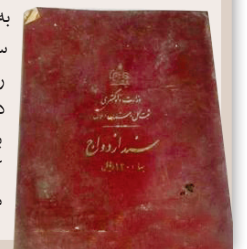
■ موضوع: اسناد رسمی محلله
■ ویژگی: مدارک تاریخی و کهن

تاریخ کهن محلله کن را باید میان اسناد تاریخی آن جست‌وجو کرد؛ از کاوش‌های باستان‌شناسی تا اسناد ملکی و شناسنامه‌های قدیمی که پس از راه‌اندازی ثبت اسناد و ثبت احوال کن در این آبادی تاریخی به جا مانده است. اهالی کن قدمت این گستره کهن را بیش از ۴ هزار سال تخمین می‌زنند. علیرضا بزرگی، یکی از اهالی قدیمی کن می‌گوید: «نخستین اسناد از قدمت کن در کاوش‌های اطراف منطقه جوبنو به‌دست آمد. در این کاوش‌ها قبرهایی پیدا شد که اجساد آن به‌صورت جنینی دفن شده بودند و به اعتقاد باستان‌شناسان این اجساد و اشیای همراه آنها قدمت این منطقه را به ۴ تا ۵ هزار سال می‌رساند.»

اگر از کاوش‌های باستان‌شناسی در کن بگذریم، ثبت احوال کن یکی از معروف‌ترین اماکن این آبادی بود که نه‌تنها شناسنامه و سند ازدواج اهالی کن بلکه بسیاری از ساکنان روستاهای اطراف از شهر ستانک تاشمیران نیز در این مرکز ثبت شده است. بزرگی در این باره می‌گوید: «ثبت احوال کن یکی از نخستین اماکن دولتی کن بود که در محلله اسماعیلیون کن تاسیس شد اما کنون دیگر نشانی از آن ساختمان قدیمی وجود ندارد. این مرکز در روزگاری که قرار شد برای مردم سجل یا شناسنامه صادر شود، در کن راه‌اندازی شد و چون در آن دوران بسیاری از روستاهای اطراف از وجود چنین مرکزی بی‌بهره بودند در شناسنامه ساکنان این مناطق قید می‌شد صادره از کن.»

بررسی شناسنامه‌های قدیمی اهالی کن و نیز ساکنان شهر ستانک، خوی و حتی آبادی‌های شمیران تأیید می‌کنند که حوزه نفوذ این آبادی کهن بوده است. بزرگی درباره رسم کتی‌ها در نوشتن عقدنامه می‌گوید: «کتی‌ها عقدنامه جوان‌ها را پشت جلد قرآن می‌نوشتند و رسم داشتند به‌جای جوهر از زعفران در نوشتن عقدنامه استفاده کنند که خود نشان‌دهنده احترام آنها به این آیین است.

سپس برای ثبت رسمی ازدواج و درج در شناسنامه به ثبت احوال کن مراجعه می‌کردند.»



دره غمشی دیروز؛ دریاچه چیتگر امروز



■ موضوع: اراضی وسیع کن

■ ویژگی: ساخت بزرگ‌ترین دریاچه مصنوعی پایتخت در دره غمشی

شد. این دریاچه از بارش‌های فصلی و آب موقت رودخانه کن و رواناب‌های تهران بهره می‌برد و می‌تواند در تعدیل هوای پایتخت و افزایش رطوبت هوا کمک کند. همچنین این دریاچه به‌عنوان یک بزرگ‌آبی می‌تواند سفره‌های زیرزمینی غرب تهران را سیراب کند و در کنار پارک جنگلی چیتگر اثرات بسیار مطلوبی در کاهش آلودگی هوا داشته باشد.

مصنوعی شهدای خلیج فارس (چیتگر) به‌نخستین طرح جامع تهران که پیش از انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۴۷ تدوین شد، بازمی‌گردد. اما آن زمان بسیاری ساخت چنین دریاچه‌ای را شبیه رویا می‌دانستند.»

عملیات اجرایی ساخت دریاچه چیتگر در فضایی به وسعت ۱۴۰ هکتار در شمال پارک جنگلی چیتگر و در محدوده شمال غرب پایتخت با سرعت پیگیری

دریاچه چیتگر امروزی در روزگاری نه‌چندان دور، جزو اراضی کن بود و به طایفه‌های «بزرگی‌ها» و «کارسازی» تعلق داشت. دریاچه چیتگر تا قبل از اینکه به بزرگ‌ترین دریاچه مصنوعی پایتخت تبدیل شود، اطرافش را زمین زراعی دربر گرفته و گودال آب بود. حسن درویش، از اهالی قدیمی محلله کن، درباره هویت تاریخی این دریاچه می‌گوید: «دریاچه چیتگر فعلی در قدیم چاله و گودال بود. در گذشته دره‌ای به نام دره غمشی در سینه کوه وجود داشت و باغی با وسعت ۵۰ تا ۶۰ هزار متر در آن قرار گرفته بود و پایین دست آن هم اهالی در زمینی به وسعت ۴۰۰ هزار متر زراعت می‌کردند. در واقع، محل قدیمی دره غمشی، اکنون محدوده دریاچه چیتگر است.»

درویش اضافه می‌کند: «سابقه طرح ساخت دریاچه

